

پازار ایرتسی فی ۲۹ ربیع الاول ۱۳۳۰

وفی ۵ مارت ۱۳۲۸ سنه

﴿﴾ جمعیت علمیہ اسلامیہ نک ناشر افکاریدر ﴿﴾

مدیر مسئول	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب قضاء معلمارندن	فاتح مجیز درسعاملرندن	فاتح مجیز درسعاملرندن
کایسلی	توقادلی	نصوح افندی زاده
منیر	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات

اسلامیت — دان دیزم	ابن انرحمی علی طیار
وحدت تربیه	حافظ حسین
یکی میسوزلر	ع . عاطف
مدنیت شرعیه	م . عاطف
فی ذم التمثیل المسمی بالتیاریو	ادیب عینتابی
حق	مصطفی عاصم
تاریخ اسلام	طاهر المولوی
درس و کائناتک خلاف قانون اجرا آتی	صالح ذکی
معارف نظارتک نظر دقتنه	ویسی عزیزی
ادبیات	
شعر	حاجی شوکت
ادبی باغچهدلر	علی طیار

اعلان

نسخه سی ۱ غروش

آبونه اجرنی (پوسته اجرتیه برابردر)

ممالك اجبیه ایچون .
۱۳۰۰۰ فراقی
" ۶,۵۰۰

استانبول وولایات ایچون :
بر سنه لکی ۵۰ غروش
آتی ایلفی ۲۵ »

درج اولن بیان اوراق آمده ایدلر

قارئلر مزه

اکثر مقالاته آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلش بولندیفی نظار اعتبارده آلهرق رعایتسزلکده بولنله امسی رحا اولنور .

[توسیع طباعت] محمد حلمی و شرکاسی عدلیه خانی نومرو ۱۹

مقلدك بك يقين زمانلرده نائل مأمول اوله جقلریخی
ظن ایتکلکده خطامز یوقدر .

« من غاب سلب »

لکن آندن صکره کله جک دورغخوف ربم اسیرکه سون
زوالی چوجقلریمزی زده کتوره جکدر ؟ ایشته سزه
ناکھانی فقط جوابسز بر سؤال !! « ترقی به طوغری می؟ »
دیه جکسکز ؟ هیات !! ینه هیات !! دأما هیات .
قلعه سلطانیلی

ابن الرحی علی طیار

وحدت تربیه

وطنه زك اك بويوك دردلرندن بریده اتحاد تربیه نك
فقدانیدر . بو مرض اجتماعینك سیئه سیدرکه طریق سلامته
بر آدیم ایلری آتیمورز . کشمکش ایچنده بولنیور و حالا
یریمزده صایورز . ینه بونك ایچوندركه مملکتیز افکار
و تمایلات اعتباریلر بر هیئت اضداد حالی اراؤه ایتکده
بولنشد .

بز او اعتقادده زک: بقا و موجودیتلری یکدیگرینه
مرتبط، منفعتلری متحد اولان اقوام عثمانیه ارسنده تردد
و سوء تفهیم حصولنه سبب؛ رجال سابقه سیاسییه مزك
خطیات اداریه لیدر . بو بحث ، وطن عثمانینك حیات
و ترقی عامللرندن اك مهم اساسه تعلق ایتدیکندن جدأ
تدقیقه شایاندر . آنك ایچون بو مقاله مزده عقلمزك ایردیکی
قدر بحث مذکور ی تعمیق ایتك ایسترز .

عناصر غیر مسلمه نك شمده یه قدر نه کی منابعدن
تربیه آلدقلری معلوم اولدیغندن بو خصوصده تطویل
مقاله حاجت کورمیورز . یالکز عناصر و اقوام اسلامییه نك
تربیه علمیله لی حقدده و قیلر رجال دولتمزك دوشمش
اولدینی کریوه خطیاتی کوسترمکله اکتفا ایده جکز .

منفعت عمومیه یی غیر ی کندی حالته تبدیلنده آراماز .
غیرك حالته مستحسن کورمیدیکی بر شیدن عبرتین
اوله رق شاید کندی حالته وقوعی احتمالنده قلباً حس
ایده چی اذانك درجه تأثیرندن بر حصه نصیحت چقار
عادتا او حالی کچیرمش کی آنك مزایاسندن (!!)
تفرعاندن بحث ایدر . هر کسی نصیحت نکته پردازانه سیله
ارشاد ایدر . یوقسه آنی تقسندده تطبیقه قالدیشمز . ذاتأ
« عرف الشرائع لالمشر ولكن لتوقیه »

« فن لم یعرف الشریع فیه » نك معناسی ده بودر
عربك بهلول داناسی ، ابی دلامه سی ، ترکك نصرالدین
افندیسی عین زمانده هم عارف و فاضل و هم حکیم
و ظریفدرلر .

شوکا تأسف ایدرمکه : بزده ظرافت ، دیکرلریخی
قوری قوری یه بر تقلید خامدن همده غربك اك زهرناك
عادت مستکره سنی تطبیقندن عبارت قالمشدر . فقط بز
دکل ایسه کده اولدیمز هر حالده بونك آجیسنی چکه جکدر
عادتسز ، عنعنه سز ، حسیاتسز ، مسروق الاخلاق بی کسلر،
او کسوزلر کی بیچاره احضادیمز ساحه مدنیتده چیریل
چیلاق قاله جتدر . مستعار لباسلری تهاجندن وجودلریخی
وقیه ایدمه جکدر احکام شرعییه یه بر تصبب محض
نظریله باقان کوزلره بو حکمت شرعییه ی ، تقلیدی منع
یدن ، هر قومك کندی مصنوعات اولان متاع اخلاقی
رواج تسلیک و تطبیقه رضا کوسترن نکته لطیفه قرآنییه ی
اعلاء قومی یی موجب اساسات تحکیمیه نك نه صورتله
تاید ایدیله جکنه ، محافظه اولنه بیله جکه دائر اسرار
عالی محمدی یی کوستیررز .

دیمککه : احکام شرعیه احمدیه حق حیات و بقای
تأمین ایدجک یولاری ، طریق معیشت و حیاتی ، کریوه
ضرر و مشاق کوسترمشدر . بی فائده تقلیدك غلبه سی
حیات قومیه و اعتقادییه ی سبب ایدمککنه بن ایمان ایشتم .

معلومدکه و قتیله عالم اسلامده علم و عرفانک واسطه
نشر و تعمیمی مدارس ایدی فقط ناصل مدارس ؛
اوله شمذیکلر کبی یکر می سنه او قوتقدن صکره
بر لسانی اولسون مکمل بر صورتده تحصیل ایتدیره میه جک
درجده بی چاره و بیکس قالان مدارس دکل .
او مدرسه لره : شعبات و درجاته منقسم و هر برنده
آیری آیری رصد خانلر ، عملیاتخانلر ، هندسه خانلر
بولنوردی . مسلمانلر بو مدرسه لره بولنورده تدریسات
ایله اشتغال ایدن معلملرک فضیلت و عرفانی سایه سنده
جهانک مربیسی اولشاردی .

او مدرسه لره آثار یونانیه نی ترجمه ایتدیلر لاتینجه
ویونانجه ایچون یوزلرجه قاموسلر وجوده کتیدیلر و بو
صورتله مدنیت ابتدائیه نی ترقی ایتدیردکن صکره آتی
دهالری ایله ، سعی و غیرتلیله تزئید ایتدیلر یونان . یونان
مصر مدنیته ایله بو کونکی اوروپا مدنیته آره سنده کی خط
اتصالی تشکیل ایدن مدنیت اسلامییه نی اعلا ایلدیلر .

او مدرسه لره نشر و افاضه ایتدکاری انوار معرفتک
آثار فیض بخشاسی اوله رقی - اوروپا حال وحشتد ؛ ایکن -
یالکنز شمذیکلر اسپانیاده یوزی متجاوز کتبخانه آچلمش
و حکم ثانیکن زمان ساطننده کندی کتبخانه سنده التیوز
بیکی متجاوز کتاب بولنشدی .

اوت : ینه او مدرسه لره کیانک موجدلری اولان
دهاتی علوم ریاضیه و طبیعییه ، صنایع نفیسه نی تکمل و ترقی
ایتدیرن ابن رشدلری ، ابن سینالری یتشدیرمشدی .

او مؤسسهر سایه سنده ایدی که همان هر عرب شاعر
اوله جتی درجده ادبیات ، شعر ، کتابت و ضروب امثاله
ایلریله مش و مدنیت اسلامییه ، علوم و فنونک هر شعبه سنده
ترقی ایتشدی . او فحولک بایدقلمری اثرلر ویانه ، بارس ،
برلین کبی شهرلرک کتبخانه لرنده بو کون موقع احترامده
طوتولیور . ایشیه اندلس ، هندستان ، بغدادده کی صنایع
نفیسه یه عائد بدایع میدانده طورییور .

فقط صکره لری نه اولدی ؛ صلیک غربده فورایدن
آتش تعصبی ایله شرقدن وزان اولان کردباد وحشت آثار
اسلامیه نی احیا ایلدی بو سببه عامه اسلام درین بر غفات
و سفاته گرفتار اولدی . سلطنت عثمانیه ک تشکندن صکره
علوم و فنون اسلامییه بنه جانلاندی حتی دور استیلامزده
ایچه خطوات ترقی آندی لکن اداره ده کورومکه باشلایان
تذبذبات بالطبع مدارس دخی سرایت ایدرک شوکوردیکر
حال اسفنا که کلدی .

دولت عثمانیه ک او زمانه کوره دار الفنونلری مش
به سنده اولان او مؤسسات عالییه عارض اولان انقراضدن
صکره طبعی بر دولت جهل ایله اداره اولننه به جفندن معارفی
تعمیم ایتک ایجاب ایلدی اکلشایارق بره معارف دروسی
تأسیس ایلادی ۱۲۵۴ ده مجلس امور نفعه جه قلمه آتن
مضبوطه ده بر مکتب معارف عالییه ایله بش عدد مکتب رشديه
کشادی قرارگیر اولدی . امام زاده اسعد افندی دخی بو
مکتبه ناظر تعیین ایلندی قلمه کیردجت فندیلرک همه حال
بو ایکی مکتبدن مأذون و معارفی شرط قونولدی .

ایشته بو صورتله دولت عثمانیه ده بر انقلاب فکریته
مبدئی حصوله کلدی . فقط بو انقلابک عمل طاشنی آتمده
فکریمزجه بویوک بر خطا یاپیلدی . چومکه خراب و فتنه
قابل اصلاح اولان مدارس ملیه مز و اسطه علوم و معرفت
نشر و احیاسنه چاشماسیدی شرقک مزاجنه ده موقوف و نور
و معارفده سهولته انتشار ایلدی .

حتی مشهور پرنس مترنیخ او وقتکی رجل سیاسیه مزه
نشر معارف ایچون مدرسه لرده ده مناسب بر واسطه
اوله میه جتی اخطارنده بوندی بی مرویدر . مترنیخک بو
توصیه سی حسن نیته مقارن اولماش اولسه میله صابتی زمان
اثبات ایتدی . چونکه مستقل اوله رقی تأسیس اولان
اداره معارف برچوق اسرافتی موجب و فتنه برابر اعلی
اورایه اینه میوب برای تعلیم و تربیه اولادلری کوندرمکه
ثانی کوسردیلر .

بوندن بشقه منابع تربیه مختلف اولدینیچون سلامت و ترقیات مملکتک متوقف اولدینی اتحاد تربیه چتالاشدی. مدرسه لر دن یتشنلر بر دورلو دوشونور مکتبلر دن نشأت ایدنلر بشقه فکرده بولنور اولدیلر .

حالبوکه عرض ایتدی کمز کی مدرسه لر اصلاح اولنوبده علوم و معارف بونلر واسطه سیله نشر اولنسیدی ذکر اولنان محذورلر دن هیچ بری وقوعه کلز و علوم و معارف غربیه کسوه اسلامیه به بورونمش اولمقه اقوام اسلامیه ایچون ده ساریع الاستیناس اوله جتدی .

مملکتیزک قوه معقوله سنده بو صورتله تشتت حاصل اولدقدن بشقه بالخاصه دولتمزک ضعف و بصیرتسزلکندن بالاستفاده آجیلان مکاتب و مؤسسات اجنبیه بو تضاد افکارک اوزرینه نوی دیکدی . و حالا دیکمکده در هاله روبه رت قولله زلر و طنمزده علم دکل زهرنشر ایدیورلر شمدی به قدر بو قولله زلر دن وطنمزک انکشاف صنایع و تجارتنه خدمت ابده جک کیمسه لک نشأت ایلدیکنی کورمدک بلکه بونلرک اکثریسی محیطی . ولی نعمتی اولان ملتنی یکنمز بر طاقم ارباب خفتدندر ایشته آلدقلى تربیه احرار نه نك ماهیتی بومرکزده در . بز فرط حینه بو کی چقمساز یوللری اخطار ایتدی کمز زمان تعصبله اتهام اولنیورز کیمسه نك حسیاته ، وجدانیاته تعرض ایتمک مقصوده سیله میورز . بونلر اغلان هجق حالدر . توسیع معلومات مقصدیه اوروپانك مراکز مختلفه سنه کوندریلان طبله عثمانیه افکار متضاده و آمال مختلفه ايله مشروع اوله رق عودت ایدیورلر انسانك حیاتکذار تحصیل اولدینی ، ایچنده یشادینی محیطه قارشو بر خاطره محبتکارانه صاقلامه سی قابل دکلدر .

بوجهتله مالک اجنبیه ده تحصیل علوم ایدن افکار منوره مزده استقلال آرا بولنیور دأماً علی العمیا تقلیده مبتلا اولیورلر تقلیدلری مملکتک ماهیته ، مزاجنه ، اخلاق و اعتیاداتنه ندرجه موافق اولدینی دوشونه میورلر مملکت بوتقلید حیلکک

سیأتی چوق چکدی . و آلآن چکمکده در صرمدی کلش ایکن استطراداً شوراسنی ده سوبلیه لم عثمانیلر آوروپا ايله تماس واختلاط ایتمک باشلادقلى زمان الزیاده فرانسزلر ايله مناسباتده بولندقلر دن رجال سابقه سیاسیه مز اورادن اصلاحات پروژهلر نی آلدیلر بو مناسبتیه فرانسه لسانی معاملاتمزدن . ادبیاتمه وارنجه به قدر تأثیر کوستردی . بو کون بو لسان بزده اودرجه مرغوبدرکه فرانسزلر یيله کندی لسانیلری اولدینی حالد بوقدر محبت ایتملر صانیرم بوحال « قرالدن زیاده قرال طرفدارى » مثلى تخطر ایتدیر یور .

ینه بو تأثیرات نتیجه سی اوله رق انقلاب اخیر مزده فرانسه انقلابی تقلید ایتمکدن بر چوق ضرر لر کورلدی اگر انکلیز لک قواعد انقلابیه سی تعقیب ایدلش اولسه بدی اقوام عثمانیه نك طابعه ، استعدادینه ده موافق کله جکی ایچون تهلاکسز و پر وقار اولوردی .

ملت انکلیزیه مدینتک ذروه قصواسنه اصل اولدینی حالد ینه متدین درلر .

بورایه قدر بیان ایتدی کمز اسبابدن طولانی مملکتده مختلف ومتضاد جریانلر باش کوستردی اداره ایدنلر ايله اداره اولنانلر آره سنه سوء تفهم کیره نك اجرای حکومت کسب صعوبت ایتدی .

بعض متفکر کچینلریمز هر درلو عنعنات ملیه و تربیه دینی دن تجرد ایدره نك طریق تمدنده یوروملی قتمصل یوروملی سلامت وطن ایچون بشقه چاره یوقدر زعمنده بولنیورلر هر درلو قیودات دینی نی ساحه ترقیده برانکل عدایدیورلر انحطاطمزک اسبابی منحصرأ بونلر ده کورمک ایستلر . قیزیشمش اولان بو نو هوس قنالر نه سوبلیسه تأثیر سزدر تربیه دینی نك مانع تکامل اولمدیغنه و بلکه عین کمال بولندیغنه دائر ملیونلرجه ادله قاطه و براهین ساطعه ایراد اولسه اونلری اقناع ایتمک ممکن دکل چونکه عقل ومنطقه موصل اولان طریق محاکله لری سدا یتشلر در تربیه دینی و ترقیات

دنیویه ایله متناسباً و مبسوطاً حرکت و ترفع ایتملی دینلیمیزی
در حال باشلر صالانیور الیرنده مغالطه و سفسطه دن بشقه
بر سلاح یوق جریانات متضاده افکاردن ایکنجیلی
محافظه کارانه در .

بو فکرک اربابی دیورلرکه تربیه و حسیات دینه مزی
ترقیات مادیه و تکامل مدنی مز ایله برابر کوتور ملی ز .
بو یولده تکمل ایتیش ملتیر واردر ژاپون وانکییز ملتیری
بورایک صواب اولدیغنه برر شاهد عادلر .

فی الحقیقه سالم بر فکر متین بر محاکمه ایله دوشون
هر صاحب عقل سلیم بورایک صواب اولدیغنی تسلیم ایده جکی
بدیهیدر زیر اترقی ایچون ملل غریبه نی تقلید و مشق اتخاذ
ایده جک دکلی ز ؟

کیم درکه آنلرک ترقیات مادیه لریخی ، فنون و صنایعی ،
تجارت لریخی حاصلی بزى مسعود ایده جک هر حال لریخی تقلید
وبلکه تحقیق ایتیه لم بوکا کیمسه نك اعتراض ایتدیکی یوق
هر طرفدن کمال حرص و اشتیاق ایله انتظار اولتمقده در .
لکن مدنیت دیه غربک اخلاق سفیه سنی ، اعتیادات
رذیله سنی حاصلی هر دورلو معنویات متفقه و مکروهه سنی
آله حق اولورسه ق بز بوکا ترقی دکل تدنی دیمکه مجبورز
چونکه بوکبی حالات مکروهه ملت اسلامیه و عثمانیه نك
صاف . پاك . نریه اولان اخلاق نجیبه سنی تلویث ایده جکی
کبی شاعت و امثالی خصائص قومیه و فضائل فطریه سنی
دخی محو ایلیمه جکدرکه بوندن دهها بویوک فلاکت
واضحال اوله ماز .

فی الحقیقه اهل ایمان حکمتی ، علمی زرده کورورسه
نی آلمق ایله مکلفدر . لکن اولجه حکمت اولدیغنی
فرق و تمیز ایدیمه لمیلدر . یوقسه علی العمیا هر شیئی
تقلید ایتک ایسته ی ارباب خفته آتیده کی سرزنش بحق
وارد اولور .

بر حیت شناس فرزانه

پایه مز جنبش فرنکانه

مدنیت دیوب روائی کس
اوله نك هرزه کار و هرزه سخن
بزه لازمه محسنات فرنك
یوقسه لازمی کفن و جامه نك
چشم عقل اولمینه پاك و بصیر
کوزی نك کوزلک ایلز تنور
ضعف بازوکه مرده عار ویرر
الده باستون نه افتحار ویرر

فاتح درسهاملرندن و دارالفتوایک الیات و یوق

شعبه لری ماذونلرندن

دمبر حصارلی

حافظ حسین

- یکی میسیونرلر -

سرنامه نی کورندر . اوروپا عالم روحانینک اهل اسلامی
خرستیا بلعه جلب ایتک ایچون طرف . طرف سوق ایتکده
بولندیغی دین نشر یا تحیلرندن بحث ایده جکی تخمین ایدرلر
حال بوکه داعیلری بوراده اونلردن دکل . بلکه دهامؤثر .
دها وحشی یکی میسیونرلردن ، ایچم زده کی دین دشمنرندن .
وجدان چاپوچیلرندن بحث ایده جکم . چونکه خارجدن
کلدر . داخلدن یاشنلره نسبة دهها ساده . دهها اهمیتسزدر .
خارجدن سوق ایدیلن مفسد لری اهل اسلام . قبالرندن .
قیافارندن یکنظرده آکلار و اوکره نیر ، اونلرک نشر
ایتمکده بولندیغی آثار مفسدت شکیله . طریله تعین
ایدر ؛ چونکه اجنیدر . اجنی مالی نه قدر اولسه بالیدر ؛
فقط بو دیدیکلرم اوله می یا ؛ بونلرک آدی ، صانی . شکلی
قیافنی طبق بزم آدیمز ، صائمز . شکلمز . قیافتمز کییز ؛
بونلری کورندر بر مسلم متفق ظن ایدرلر ؛ حال بوکه
یونلر دین نه در ؛ بونی آکلار مش . اوکر نمش طاقندن ده
دکلدرلر . بویله لری حدلری بینوب یرلرده راحت